

Консултациянен документ относно нов Закон за държавните такси

[линк към консултацията](#)

Информация

Откриване / Приключване: 17.08.2022 г. - 31.08.2022 г. Неактивна

Номер на консултация: #6966-K

Област на политика: Архив - Държавна администрация

Тип консултация: Закон

Вносител: Министерски съвет и неговата администрация

Тип носител: Национално

Администрацията на Министерския съвет организира предварителна обществена консултация във връзка с подготовката на проект на нов Закон за държавните такси.

Целта на провежданата консултация е да бъде усъвършенствано законодателството в областта на политиката за държавните такси като бъде предоставена възможност на заинтересованите страни да посочат идентифицирани в практиката проблеми и да дадат предложения за тяхното разрешаване.

Основните въпроси, по които очакваме мнения и коментари са описани в консултацияния документ.

Можете да изпратите предложенията си по следните начини:

- на Портала за обществени консултации (изисква се регистрация чрез имейл);
- по електронна поща на имейл: i.nicolov@government.bg
- чрез Системата за сигурно електронно връчване <https://edelivery.egov.bg/> (изисква се квалифициран електронен подпис или ПИК на НОИ);
- до дирекция „Икономическа и социална политика“ на официалния адрес за кореспонденция: гр. София, ПК 1594, бул. „Дондуков“ № 1.

Отговорна институция

Отговорна институция

Министерски съвет и неговата администрация

Адрес: София, бул. "Княз Александър Дондуков " № 1

Електронна поща: gis@government.bg

Начини на предоставяне на предложения и становища

- Портала за обществени консултации (изисква се регистрация чрез имейл);
- Електронна поща на посочените адреси;
- Системата за сигурно електронно връчване <https://edelivery.egov.bg/> (изисква се квалифициран електронен подпис или ПИК на НОИ);
- Официалния адрес за кореспонденция.

Полезни връзки

Съвет за административната реформа - <https://www.strategy.bg/bg/advisory-boards/203/view>

Документи

Пакет основни документи:

[Консултационен документ - вер. 1.0 | 17.08.2022](#)

[Получени становища - вер. 1.0 | 01.09.2022](#)

Консултационен документ:

Справка становища:

Коментари

[Коментари \(pdf\)](#)

[Коментари \(csv\)](#)

Автор: БСК Пресцентър (29.08.2022 09:31)

Становище на БСК

Автор: Илия Христов (25.08.2022 17:53)

Отговори на въпросите

Посочете видовете разходи, които според вас следва да бъдат включени при определяне на размера на таксите, в случаите, в които таксата е разходоориентирана?

Разходоориентираният размер на таксите е най-справедливия принцип за определяне на техния размер. Следователно при определяне на размера на таксите следва да бъдат включени всички разходи, които имат връзка с извършването на дадената услуга. Това се отнася както за разходите за възнаграждения и осигурителни плащания, така и за разходите за материали и услуги, така и за капиталовите разходи. Правилно е за база на горепосочените видове разходи да се приеме техния годишен размер за предходната календарна година (за капиталовите разходи, това са амортизационните отчисления).

За да няма неясноти е необходимо ясно да се посочи, че в годишните разходи за възнаграждения и осигурителни плащания се включват основните възнаграждения, всички допълнителни възнаграждения и осигурителните плащания за тях. Това е необходимо за да няма неяснота и необходимост от тълкуване, кои допълнителни възнаграждения се вземат предвид и кои не.

Добре би било да се даде и легална дефиниция на понятието „административни разходи“ и какво се включва в тях. Подобни дефиниции има вече в някои нормативни актове.

Считате ли, че следва да се регламентира общ принцип в закона за диференциран размер на таксите в зависимост от срока за предоставяне на услугата (обикновени, бързи и експресни)?

Различни срокове за предоставяне на услугата трябва да има само по изключение, когато наистина не може услугата да се предостави веднага (експресно). При тези изключения трябва да има не повече от два срока – обикновен и съкратен. Съкратеният срок не би трябвало да е повече от 24 часа. В случаите на съкратения срок размерът на таксата трябва също да се определя чрез принципа на разходоориентираност на размера на таксите. Прави се съответната калкулация на разходите и колкото се получи, толкова.

Подкрепяте ли определяне на по-нисък размер на такси за услуги, заявени по електронен път и какви са мотивите за това? По какъв начин следва да се определи според вас намаления размер на таксата за електронна административна услуга?

За услугите, заявени по електронен път трябва също да се прилага принципът на разходоориентираност на размера на таксите. Прави се съответната калкулация на разходите и колкото се получи, толкова.

Приложимо ли е, според Вас, определянето в нормативен акт на еднакви такси за определена група от едни и същи или сходни услуги?

Да, за някои стандартни еднократни административни услуги като издаване на копие на документ и други подобни е приложимо и правилно да се определя еднаква такса в нормативен документ и която да е валидна за всички административни органи в страната.

Подкрепяте ли възможността за определяне на различен размер на такси за дейности, административни услуги и режими и права по определени политики (стимулиращи, възпиращи) извън принципа за разходоориентираност на таксите?

Не. По принцип разходите за такси за бизнес дейностите са в незначителен размер от всички разходи за дейността и следователно липсва икономическа логика да се използват като стимулираща или възпираща политика за някой вид бизнес.

Гражданите прибягват до услугите само при неотложна необходимост, следователно за тях няма смисъл прилагането на такива политики.

Следва ли да има възможност със специални закони да се уреди друг ред и начин за определяне на размера на държавните такси или да се изключат таксите по определени закони от приложното поле на бъдещия закон за държавните такси?

Изключения може да има, но те трябва да са добре обосновани и изрично посочени в закона, а не да се крият зад неясни изрази като „за осигуряване провеждането на политики в области със значение за защита на особено важни държавни или обществени интереси“.

Други въпроси в областта на политиката на държавните такси, които следва да бъдат нормативно уредени.

Целесъобразно е да се изготви отделна единна методика за определяне на средносписъчния брой на служителите, извършващи остойносттаваната услуга/дейност, в случаите когато тези служители извършват повече от една услуга/дейност.

Автор: Антон Душев (22.08.2022 14:19)

Отговори на поставените въпроси

1. Необходимо ли е приемане на нов закон и кои са основните проблеми, които новият закон трябва да реши?

Не е необходимо, при положение, че няма индикации, че действащият закон не работи както трябва.

2. Следва ли в приложното поле на закона да се включат лица/организации, осъществяващи публични функции, на които със закон е възложено да изпълняват делегирани от държавата дейности, като се предвиди размерът на таксите, събирани от тях, да се определя по реда за държавните такси?

Логично е да се включат. Щом дейностите са държавно делегирани, е нормално и таксите да са държавно определени в съответствие с принципите на този закон.

3. Считате ли, че следва да се регламентира общ принцип в закона за диференциран размер на таксите в зависимост от срока за предоставяне на услугата (обикновени, бързи и експресни)? Какъв следва да бъде според Вас принципът за диференциация на размера на таксите?

На първо място трябва да се въведе забрана за диференциран размер на такси в зависимост от срока на изпълнение на услугата, ако технологично е възможно тя да бъде изпълнена в експресен срок. Тази мярка би дала най-голямо отражение при общинските такси, напр. удостоверение за наследници, удостоверение за адрес и т.н. Поради тази причина настоящата консултация трябва да бъде разширена и да обхване и Закона за местните данъци и такси.

4. Подкрепяте ли определяне на по-нисък размер на такси за услуги, заявени по електронен път и какви са мотивите за това? По какъв начин следва да се определи според вас намаления размер на таксата за електронна административна услуга?

Подкрепям по-нисък размер на такси, заявени по електронен път. Това е начин за стимулиране на клиентите на администрацията да се научат да използват този канал за заявяване на услугите. Конкретният размер на намалението следва да е съобразен с принципа за разходоориентираност.

5. Приложимо ли е, според Вас, определянето в нормативен акт на еднакви такси за определена група от едни и същи или сходни услуги?

Не е ясно какво се пита с този въпрос. Може би трябваше да бъде даден пример.

7. Следва ли да има възможност със специални закони да се уреди друг ред и начин за определяне на размера на държавните такси или да се изключат таксите по определени закони от приложното поле на бъдещия закон за държавните такси?

Не подкрепям. Всякакви отклонения от общия принцип може да доведе до злоупотреба, което вече се е случвало. Напр. няколко пъти наблюдавам МВР да иска завишени, неразходоориентирани такси, кате се позовава на чл. 7а, ал. 6 от ЗОАРАКСД без да мотивира убедително, че с тези завишени такси провежда политики в области със значение защита на особено важни държавни или

обществени интереси. Също така МВР е посочвало чл. 7а, ал. 6 от ЗОАРАКСД като основание за завишени такси за услуги за физически лица (нетърговци) въпреки че приложното поле на ЗОАРАКСД се простира само до търговците (вж. чл. 1, ал. 1 във връзка с § 1, т. 3 от Допълнителните разпоредби).

8. Подкрепяте ли възможността за определяне на различен размер на такси за дейности, административни услуги и режими и права по определени политики (стимулиращи, възпиращи) извън принципа за разходоориентираност на таксите?

Категорично не. Щом даден клиент е "опрял" до необходимостта да поиска услугата, то не е защото гори от желание за нея, а защото някаква държавна регулация му я изисква. Клиентите не трябва да бъдат финансово наказвани за това, че са длъжни да изпълнят някоя държавна регулация.

Автор: Емил Цвятков (22.08.2022 10:29)

Предложения

2. Следва ли в приложното поле на закона да се включат лица/организации, осъществяващи публични функции, на които със закон е възложено да изпълняват делегирани от държавата дейности, като се предвиди размерът на таксите, събирани от тях, да се определя по реда за държавните такси?

ПРЕДЛОЖЕНИЕ:

Не следва през такива субекти да се събират такси, защото самото възлагане на публични функции е следвало да се финансира през съответен бюджет на възлагащия орган.

3. Считате ли, че следва да се регламентира общ принцип в закона за диференциран размер на таксите в зависимост от срока за предоставяне на услугата (обикновени, бързи и експресни)? Какъв следва да бъде според Вас принципът за диференциация на размера на таксите?

ПРЕДЛОЖЕНИЕ:

Срокът трябва да бъде един и той да е „реален“. Този срок трябва да е надлежно обоснован при мотивиране на таксата.

Въвеждането на „диференциран размер на таксите в зависимост от срока за предоставяне на услугата“ и в момента е основен механизъм на администрацията да принуждава ползвателите на услугите да заплащат по-висока цена спрямо срок за услугата, което не изяснява факта защо тя може да се предостави в по-кратък срок от „обикновения“ или се прави с цел „попълване на бюджет“ след умишлено удължаване на сроковете на таксите.

4. Подкрепяте ли определяне на по-нисък размер на такси за услуги, заявени по електронен път и какви са мотивите за това? По какъв начин следва да се определи според вас намаления размер на таксата за електронна административна услуга?

ПРЕДЛОЖЕНИЕ:

За предоставени по електронен път услуги не трябва да се заплащат такси. Самите електронни услуги, се предполага, че са обвързани с електронни регистри и генерирането на информация и нейното изпращане до заявителя не води до разходи за това. В повечето случаи и самото искане на заявителя е напълно достатъчно за генериране на тази информация, и без намесата на администрацията.

5. Приложимо ли е, според Вас, определянето в нормативен акт на еднакви такси за определена група от едни и същи или сходни услуги?

ПРЕДЛОЖЕНИЕ:

Всяка такса трябва да се предложи и мотивира от съответната администрация, като се обоснове нейната нужда и се предложат подробни разчети за нейната стойност, които да преминат праз обществено обсъждане.

Не трябва да се търси сходство между таксите, които са за услуги от различни администрации, защото най- малкото разчетите за тяхното изготвяне се предполага, че са различни.

Отделен въпрос е защото се поставя въобще въпрос за сходство на услуги. Този въпрос предполага и съмнение, че има сходни услуги в различните администрации, които може да се предоставят в само една от тях и да отпадне нуждата от останалите.

Автор: Илия Христов (20.08.2022 14:05)

Необходимо ли е приемане на нов закон и кои са основните проблеми, които новият закон трябва да реши

Да, необходимо е приемането на нов закон и в него е целесъобразно да се имплементират разпоредбите на сега действащите закони – Закона за държавните такси и на Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

На основание на този нов закон е необходимо да се изготвят две отделни методики. Едната методика да е за определяне на разходоориентирания размер на еднократните административни такси (издаване на документи и други подобни). Втората методика да е за определяне на разходоориентирания размер на годишните такси за контрол/надзор, каквито например се налагат на основание чл. 62, ал. 2, т. 2

от Закона за пощенските услуги; чл. 141 от Закона за електронните съобщения; чл. 102, ал. 4 и 5 от Закона за радиото и телевизията, както и в други закони. Начинът на определяне на размера на еднократните административни такси и на годишните такси за контрол/надзор са различни и затова е целесъобразно да се представят в различни подробни методики.

Разпоредбата на чл. 7а, ал. 6 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност: *„(6) Методиката по ал. 1 не се прилага при определяне размера на такси за осигуряване провеждането на политики в области със значение за защита на особено важни държавни или обществени интереси.“* е неясна, не е конкретна и търпи различно тълкуване. Тази разпоредба би трябвало да е ясна и с конкретни препратки към определени закони, по аналогия с разпоредбата на § 2 от ПР на Закона за държавните такси.

В различни специални закони има залитане в посока на освобождаването на държавни органи и други ведомства от плащането на такси. Тази практика е целесъобразно да се преразгледа, защото е налице известна неравнопоставеност между държавните и частни субекти.

Целесъобразно е да се даде и легално определение на понятието "административна тежест" и какво се включва в него.

Автор: Илия Христов (20.08.2022 12:10)

Неправилна разпоредба в закон

Текстът на разпоредбата на чл. 7а, ал. 2, т. 2 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност е неясен и вероятно е грешен. Този текст, ведно с целия текст на чл. 7а, ал. 2 е:

„(2) Методиката по ал. 1 се приема в съответствие със следните принципи:

1. размерът на таксата трябва да съответства на разходите на административния орган за извършване на съответната услуга и за упражняване на контрола, в т.ч. необходимите материално-технически разходи и всички административни разходи за изпълнение на задълженията на длъжностните лица с оглед на тяхната квалификация и изразходвано работно време;

2. административните разходи по т. 1 не могат да надвишават 20 на сто от размера на таксата.“

Първо, не става ясно кои точно разходи от т. 1 се имат предвид. На второ място разпоредбата е безсмислена, което ще покажа с един пример. Ако административните разходи са калкулирани примерно на 20 лв., за да се изпълни изискването на тази разпоредба, би следвало размера на таксата да се определи на стойност над 100 лв., което е в явно противоречие с разпоредбата на чл. 7а, ал. 2, т.

1.

В потвърждение на твърдението, че тази разпоредба е грешна е и фактът, че тя не е отразена по никакъв начин в „Методиката за определяне на разходоориентиран размер на таксите по чл. 7а на Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност и разходването им.“ Явно при изготвянето на Методиката някой е разбрал, че тази разпоредба е грешна.

Най-вероятно законодателят е имал предвид следния текст на разпоредбата на чл. 7а, ал. 2, т. 2:

„2. административните разходи по т. 1 не могат да надвишават с повече от 20 на сто размера на таксата.“

Този текст е най-логичен и защото с него се ограничава прекаленото намаляване на таксите, което води до загуби на бюджета. Затова предлагам разпоредбата на чл. 7а, ал. 2, т. 2 да се измени по предложения по-горе начин.

При евентуалната промяна на тази разпоредба трябва да се има предвид и разпоредбата на § 6 от ПЗР на същия закон:

„§ 6. (Нов - ДВ, бр. 39 от 2004 г.) Разпоредбите на този закон, с изключение на приложението към чл. 9, ал. 1, т. 2, се изменят, допълват и отменят единствено със специален закон за изменение и допълнение на този закон.“

Автор: Асен Михалков (17.08.2022 13:05)

Определяне на справедливи и щадящи гражданите такси

Уважаеми Госпожи и Господа,

Позволявам си да се включа в отворената консултация по нов Закон за държавните такси като гражданин, който участва в множество административни производства в държавни и общински администрации като пълномощник предимно на физически лица, някои от които живущи дълги години извън България.

Не се наемам да дам становище относно по-добрия начин на уреждане на правната рамка в областта с нов закон или промени на съществуващия в правния мир, но считам че трябва да бъдат включени като регламентация и лица и организации изпълняващи публични функции, като се премахнат такси, които те събират правейки справки или издаващи удостоверения на база съществуващи общодържавни регистри.

Относно конкретни пропорционални такси събирани от Агенцията по вписванията: Считам, че е редно и допустимо за държавния бюджет всички такси по Имотен регистър, които се отнасят до последващи след сделка процедури за вече вписани имоти с имотни партии в регистъра след 01.01.2001г., откакто работи АВ, като

например вписване и заличаване на ипотека, вписване на възбрани и сключени договори за наем за срок над 1г., да бъдат прости и в минимален размер. Аргументацията ми е, че в случая се събират пропорционални такси за вписани сделки, пълната информация за които е налична в информационните масиви на АВ.

Аналогично, ако философията на търсените промени е понижаване на таксите за граждани и бизнес, същото може да се приеме и за дейността на нотариусите, когато не се отнася до възмездни имотни сделки.

Относно таксите за лични документи:

Считам, че е допустимо за държавния бюджет да се направи един реверанс към всички български граждани при смяна на лична карта, която е задължителен по закон документ, най-много 30 дни, например преди изтичане на срока на валидност на предходната, в случаите когато не е налице смяна на адрес или име и гражданина подава заявление за обикновена поръчка, той да бъде освободен от такса.

Относно сроковете на изпълнение, считам че когато става въпрос за удостоверения, които се разпечатват на хартия А4 от принтери, както и на скици и схеми издавани от АГКК, където съществува постоянно действащ електронен масив, е редно да има един срок на изпълнение, тип експресна поръчка с най-ниската разходооправдана такса. Нещо, което е засегнато между другото в цялостната философия в приетото още на 05.10.2018г. РМС 704, там с цел облекчаване на административната тежест за граждани и бизнес.

Според мен с промени в АПК от преходните и заключителните разпоредби на този закон, следва да се определят такива правила за незабавно издаване на удостоверения и от всички общински и държавни администрации. Що се отнася до заявяване на удостоверения по електронен път, смятам че е редно ако са приети минимални размери на разходооправдани държавни такси и граждани и бизнес са максимално облекчени от електронното управление, което се борим да изградим в България от десетилетия, отстъпката да е в минимален размер.

Относно поставения въпрос за други отношения и държавни такси, които могат да бъдат регулирани с настоящия закон, считам че няма необходимост за поставяне на проблема, ако има промени в други закони, които премахват остарели процедури за които се събират държавни такси. Пример, отново застъпен в РМС 704/5.10.2018г., по който не е направено нищо до днес, е нормативно определеното завеждане на дело в районен съд за отказ от наследство, за което следва да се подаде нотариално заверена молба от молителя и в делото да се приложат оригинални препис от акт за смърт на наследодателя и удостоверение за наследници.

С уважение:

Асен Михалков

Автор: Елица Буенова (15.08.2022 19:01)

отстраняване на една огромна несправедливост по отношение пострадалите от престъпление

Съгласно чл.83, ал.1, т.4 от ГПК такси и разноски не се внасят от ищеца - по искове за вреди от непозволено увреждане от престъпление, за което има **влязла в сила присъда**. Тези, чиито наказателни производства не са приключили обаче, дължат държавна такса в размер на 4%.

Това поставя пострадалите от престъпления в неравностойно положение. Ако по една или друга причина, наказателното производство бъде прекратено - по желание на пострадалия или при смърт на дееца например, то в тези случаи пострадалите не могат да се освободят от държавни такси и разноски. Същото важи и ако поради дългия срок, в който продължава наказателното производство, пострадалият от престъплението е принуден да заведе гражданско дело, за да не изпусне давностните срокове. В този случай той страда от бавното правосъдие, а в същото време е принуден да плати 4% ДТ на същото това правосъдие. Това е очевидна несправедливост, която трябва да бъде отстранена, както чрез промени в ЗДТ, така и чрез съответните промени в ГПК.

История

Начало на обществената консултация - 17.08.2022

Приключване на консултацията - 31.08.2022

Справка за получените предложения

Справка или съобщение.

Окончателен акт на Министерския съвет
